روزنامه طلوع

تاریخ ۲۴ آبان ۱۴۰۴ شنبه

صفحه ۲ | شماره ۴۳۴۷ | سال سی ام

خبر

ابراز نگرانی ایران از تشدید بحران حقوق بشر در سودان

سفیر جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل در ژنو در در سی و هشتمین نشست ویژه شورای حقوق بشر سازمان ملل درباره سودان، نگرانی عمیق خود را از تشدید بحران حقوق بشر و بشردوستانه در داخل و اطراف الفاشر (از شهرهای شمالی سودان) ابراز کرد.

به گزارش ایسنا، «علی بحرینی» سفیر جمهوری اسلامی ایران در مقر سازمان ملل در ژنو در این نشست همچنین جریان تسلیحات خارجی را محکوم کرد.

وی بر احترام به تمامیت ارضی سودان تاکید کرد، و گفت: هرگونه «حکومت دوگانه» در این کشور مردود است و از همه کشورها می‌خواهم تا از غیرنظامیان محافظت کرده و از صلح پایدار حمایت کنند.

لوموند:

ایران با بدترین خشکسالی شش دهه اخیر روبه‌روست

روزنامه فرانسوی لوموند در گزارشی به بررسی خشکسالی بی‌سابقه در ایران پرداخت و نوشت: ایران برای ششمین سال پیاپی درگیر خشکسالی است و مخازن آبی که چندین شهر بزرگ از جمله تهران پایتخت را تأمین می‌کنند به پایین‌ترین سطح خود رسیده به نحوی که دولت احتمال «تخلیه تهران» را بررسی می‌کند.

به گزارش ایرنا، روزنامه لوموند فرانسه در گزارشی تاکید کرد: ایران در حال حاضر ششمین سال پیاپی خشکسالی را پشت سر می‌گذارد؛ پس از تابستانی خشک و سوزان، پاییز نیز بارش‌هایی اندک برای این کشور با اقلیم قاره‌ای به همراه آورده و سطح آب سدهای اصلی کشور به حدّ بحرانی رسیده است.

به گفته صادق ضیاییان رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران وضع هوا در ۸ نوامبر (هفدهم آبان)، میزان بارندگی از آغاز سال آبی (۲۳ سپتامبر- اول مهر) تاکنون در سراسر کشور حدود ۸۶ درصد و در تهران ۹۶ درصد کاهش یافته است.میزان بارش در تهران از ابتدای سال آبی تنها یک میلی‌متر باران بوده است؛ پدیده‌ای که در یک قرن گذشته دیده نشده، زیرا میانگین بارش سالانه طی دوره ۱۹۹۱ تا ۲۰۲۰ حدود ۲۲۰ میلی‌متر بوده است.هاشم امینی مدیرعامل شرکت دولتی آب و فاضلاب کشور، اعلام کرد که ذخایر آب پنج سدّ تأمین‌کننده تهران (کرج، لتیان، لار، ماملو و طالقان) به پایین‌ترین حدّ خود در ۶۰ سال گذشته رسیده است ـــ «وضعیتی که هرگز مشابه آن را ندیده‌ایم.»

براساس این گزارش، مخازن آب کلیدی تأمین‌کننده تهران (سدّهای کرج، لتیان، لار، ماملو، طالقان) در پایین‌ترین سطح ۶۰ سال گذشته هستند؛ برخی سدها تنها حدود هفت تا ۱۱ درصد ظرفیت دارند.

لوموند نوشت: تأمین آب و برق پایتخت به دلیل خشکسالی به شدت تحت تأثیر قرار گرفته است، و تأکید شده که هم‌اکنون بخش اعظم تأمین آب تهران به آب‌های زیرزمینی وابسته شده است که سطح‌شان به سرعت در حال افت است.

مسئولان کشور از مردم خواسته‌اند تا در دست‌کم ۱۰ تا ۲۰ درصد از مصرف روزانه خود صرفه‌جویی کنند و در این راستا گزارش‌هایی از قطع یا کاهش فشار آب تهران در شب (بین ساعت یک بامداد تا پنج صبح) گزارش شده است.

کاهش بارندگی مرتبط با تغییرات اقلیمی، مدیریت ناصحیح منابع آب، گسترش کشاورزی و صنعت در مناطق خشک، احداث سدها و دیواره‌ها از عمده‌ترین دلایل بروز بحران آب در ایران طی سال‌های اخیر بوده‌اند. مسعود پزشکیان رئیس جمهور ایران هشدار داده که اگر تا پایان آبان‌ماه در تهران و منابع بالا دست تأمین آب آن، باران نبارد، ممکن است ناچار به «توزیع آب یا تخلیه تهران» شویم.

معاون درمان دانشگاه شیراز خبر داد:

شناسایی دندانپزشک قلابی در شیراز

معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی شیراز، از شناسایی یک دندان‌پزشک قلابی در شیراز خبر داد.

به گزارش روزنامه طلوع به نقل از روابط عمومی معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز، امین نیاکان در این باره گفت: با پیگیری کارشناسان اداره دندانپزشکی این معاونت یک دندانپزشک قلابی در شیراز شناسایی و پس از بررسی‌های لازم، محل فعالیت این فرد متخلف نیز با هماهنگی کارشناسان کمیسیون ماده ۱۱ تعزیرات حکومتی دانشگاه، تعطیل شد.

نیاکان خاطرنشان کرد: پرونده این فرد متخلف پس از بررسی‌های لازم، به مراجع قضایی ارجاع داده می‌شود.

وی با تأکید بر اینکه سلامت مردم خط قرمز معاونت درمان دانشگاه است، افزود: در این زمینه هیچ‌گونه چشم‌پوشی صورت نمی‌گیرد و اقدامات قانونی لازم برای برخورد با افراد فاقد صلاحیت اجرا می‌شود.

معاون درمان دانشگاه در ادامه با بیان اینکه مراکز غیرمجاز به صورت زیرزمینی و مخفیانه فعالیت می‌کنند، گفت: رصد فضای مجازی، گزارش‌های مردمی و شکایات دریافت شده از جمله مسیرهای مؤثر شناسایی مراکز غیرمجاز درمانی است.

نیاکان همچنین از مردم خواست در صورت مشاهده هرگونه تخلف در حوزه درمان، موضوع را از طریق شماره‌های ۱۸۱۹ و ۱۹۰ اطلاع دهند تا در کوتاه‌ترین زمان ممکن بررسی و اقدام قانونی انجام شود.

صفریان مدیر روابط عمومی شرکت فولاد غدیر نی‌ریز شد

با حکم محمدجواد احمدی مدیرعامل شرکت فولاد غدیر نی‌ریز، رضا صفریان به‌عنوان مدیر روابط عمومی این شرکت منصوب شد.

به گزارش روزنامه طلوع به نقل از روابط عمومی شرکت فولاد غدیر نی‌ریز، طی حکمی از سوی محمدجواد احمدی، آقای رضا صفریان به‌عنوان مدیر روابط عمومی این شرکت منصوب شد.

احمدی در آیین اعطای این حکم با تأکید بر اهمیت اطلاع‌رسانی مؤثر و ارتباط‌سازی کارآمد گفت: «برای پیشبرد اهداف شرکت و ارتقای عملکرد در حوزه اطلاع‌رسانی بهره‌گیری از ظرفیت‌های نوین روابط عمومی امری ضروری است.»

وی افزود: انتظار می‌رود واحد روابط عمومی با ارائه برنامه‌ای مدون و افزایش کارآمدی در حوزه اطلاع‌رسانی و مسئولیت‌های اجتماعی، به‌عنوان شریک راهبردی

برای همکاران و شهروندان ایفای نقش کند.

در ادامه، رضا صفریان با قدردانی از اعتماد مدیرعامل اظهار کرد: «برنامه‌های مدون و جامعی در حوزه توسعه ارتباطات، شفاف‌سازی فعالیت‌ها و تدوین سند راهبردی جامع مسئولیت‌های اجتماعی (CSR) در دستور کار قرار دارد و امیدواریم با همراهی مجموعه، گام‌های مؤثری در این مسیر برداشته شود.»

گفتنی است، صفریان پیش از این مدیریت روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان را بر عهده داشته است.

گفت‌وگویی با رئیس انجمن دیابت ایران؛

از هر سه نفر بالای ۲۰ سال در شهرها، یک نفر درگیر دیابت یا پیش‌دیابت است

حدود ۲۰ میلیون دیابتی و پیش‌دیابتی در ایران زندگی می‌کنند که رقم بزرگی است؛ افرادی که به گفته رئیس انجمن دیابت ایران، حدود نیمی از آنان از بیماری یا خطر بروز دیابت خود بی‌اطلاعند.

دیابت بیماری خاموش و مرگباری است که سال‌ها قربانیان خود را بی‌اطلاع نگاه می‌دارد و زمانی چون آتشفشانی به هیاهو در می‌آید که عوارض جبران‌ناپذیر آن در کلیه، چشم، پا و سایر اندام‌های بدن هویدا شده است.بر اساس اعلام وزارت بهداشت، بیش از نیم میلیارد نفر در جهان با دیابت زندگی می‌کنند. این مسئله صرفاً یک موضوع پزشکی نیست؛ بلکه نیازمند آگاهی، همدلی و حمایت اجتماعی است.

بیماری دیابت، دو نوع مشهور دارد؛ دیابت نوع یک که بیشتر عوامل ژنتیکی در بروز آن مؤثر است و از سنین پایین افراد را مبتلا می‌کند و دیابت نوع دو یا دیابت بزرگسالان که عمدتاً به علت سبک زندگی نامناسب، تغذیه غلط، کم تحرکی و استرس‌های زندگی شهری بروز می‌کند.

وزارت بهداشت برای آگاه‌سازی مردم از خطر رو به افزایش دیابت، ۱۸ تا ۲۳ آبان را به عنوان هفته ملی دیابت نامگذاری کرده و برای هر یک از روزهای این هفته نامی نهاده مانند «دیابت و آموزش»، «دیابت و رسانه»، «دیابت و سیاستگذاری مؤثر»، «دیابت و تغذیه»، «دیابت و محیط کار» و «دیابت و فعالیت بدنی».

با این حال، واقعیت‌های جامعه نشان می‌دهد که این اقدامات نمادین چندان مؤثر نبوده است و بیماری دیابت با وجود افزایش سطح سواد مردم به علل مختلف رو به افزایش است.

بیماری که سراسر مراحل زندگی را می‌فرساید

روند فزاینده این بیماری و کاهش سن ابتلا نشان می‌دهد، ضعف اطلاع‌رسانی، آسیب‌های زندگی شهری و مصرف غذاهای چرب و شیرین در کنار روند رو به افزایش چاقی و اضافه وزن بسیار پرزورتر از برنامه‌های آموزشی و پیشگیرانه در روند بیماری دیابت مؤثر بوده است و عملاً برنامه‌های پیشگیری از دیابت در کشور یا وجود نداشته یا شکست خورده است.وزارت بهداشت اخیراً اعلام کرده است که دیابت تمام مراحل زندگی از جمله کودکی، سال‌های باروری، سن کار و بهره‌وری و سالمندی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. پیشگیری، مدیریت و ارتقای کیفیت زندگی با دیابت، در کل دوره زندگی اهمیت دارد. افراد مبتلا به دیابت باید در محل کار سالم، فعال بمانند و محیط کار باید حامی سلامت افراد باشد، نه مانع آن.۷ نفر از هر ۱۰ نفر مبتلا به دیابت، در سنین کار و بهره‌وری هستند و از هر ۴ نفر دیابتی ۳ نفر اضطراب، افسردگی و سایر بیماری‌های روحی روانی را تجربه کرده‌اند. از نگاه بسیاری از ناظران، به نظر نمی‌رسد اطلاع‌رسانی‌هایی که در این زمینه تاکنون صورت گرفته، چندان توجهی را جلب کند و احتمالاً برنامه‌های اندک و کم‌تأثیر برای پیشگیری از دیابت، از عوامل شکست در این حوزه بوده است در حالی که به گفته دکتر «اسدالله رجب» رئیس انجمن دیابت ایران، بسیاری از کشورهای پیشرفته توانسته‌اند رشد و روند فزاینده بیماری دیابت را کنترل کنند.

سازمان جهانی بهداشت ۱۴ نوامبر مصادف با ۲۳ آبان ۱۴۰۴ را روز جهانی دیابت اعلام کرده و شعار «دیابت در مراحل مختلف زندگی» را برای این روز برگزیده است؛ شعاری که بر شمولیت و اهمیت مداخلات حمایتی در تمامی سنین تأکید دارد. بر اساس اعلام WHO هدف از این نامگذاری، برجسته‌سازی اهمیت پیشگیری، تشخیص به‌موقع، مدیریت بیماری و ارتقای کیفیت زندگی افراد در تمامی مراحل زندگی است.

استرس‌ها کنترل دیابت را سخت می‌کند

مجمع جهانی بهداشت در سال ۲۰۲۲ پنج هدف جهانی در حوزه مراقبت دیابت را تا سال ۲۰۳۰ تصویب کرده است. این اهداف شامل تشخیص ۸۰ درصد از مبتلایان، کنترل مطلوب قند خون و فشار خون در ۸۰ درصد از مبتلایان شناسایی‌شده، دریافت دارو توسط ۶۰ درصد از افراد بالای ۴۰ سال مبتلا و دسترسی ۱۰۰ درصد مبتلایان به دیابت نوع دو به انسولین مقرون‌به‌صرفه و ابزارهای پایش قند خون می‌شود.

نکته مهم در این میان این که انواع استرس از جمله استرس شغلی، ساعت کاری طولانی و تبعیض می‌تواند روند درمان و مدیریت دیابت را تحت‌تأثیر قرار دهد. از این رو، ایجاد محیط‌های کاری سالم و بدون تبعیض، آموزش همکاران و انعطاف در ساعات کاری برای مراجعه پزشکی از جمله اقدامات کلیدی در حمایت از این افراد به شمار می‌رود. کارشناسان توصیه می‌کنند مبتلایان به دیابت با برنامه‌ریزی برای وعده‌های غذایی و دارو، همراه داشتن میان‌وعده‌های سالم و اطلاع‌رسانی درباره نیازهای پزشکی خود به مدیران و همکاران، مدیریت بهتری بر وضعیت سلامتی خود داشته باشند.

کارشناسان و متخصصان بیماری‌های غیر واگیر آمار و ارقام‌های متعددی از میزان تعداد مبتلایان و میزان بروز بیماری دیابت در کشور اعلام می‌کنند و گاه تا بیش از ۱۴ میلیون مبتلا را بیان کرده‌اند اما به گفته دکتر علیرضا مهدوی معاون مرکز مدیریت بیماری‌های غیر واگیر وزارت بهداشت، براساس آمار و ارقام هشتمین پیمایش عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر در ایران و تعداد جامعه آماری در آن بازه زمانی، بیش از ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر در کشور به دیابت مبتلا هستند و بیش از ۱۳ میلیون نفر نیز به «پیش‌دیابت» ابتلا دارند.

نزدیک یک چهارم کل جمعیت درگیر دیابت یا پیش‌دیابت

بر اساس آمار، حدود ۲۰ میلیون دیابتی و پیش‌دیابتی در ایران زندگی می‌کنند که رقم بزرگی است؛ افرادی که به گفته رئیس انجمن دیابت ایران، حدود نیمی از آنان از بیماری یا خطر بروز دیابت خود بی‌اطلاع هستند.دکتر اسدالله رجب در گفت‌وگو با پژوهش ایرنا می‌گوید: دیابت در شهرها به علت سبک زندگی شهری، کم تحرکی، تغذیه نامناسب با فست فودها و استرس‌های زندگی شهری بالاتر است؛ به طوری که در شهرها از هر سه نفر بزرگسال بالای ۲۰ سال یکی یا دیابت دارد یا به در مرحله پیش‌دیابت قرار دارد. بیش از نیمی از این افراد از ابتلای خود به دیابت خبر ندارند و حدود ۸۵ درصد افرادی که از بیماری خود مطلع هستند نیز کنترل مطلوبی بر بیماری خود ندارند. بررسی‌ها نشان می‌دهد بخش مهمی از افرادی که به علت بیماری‌های قلبی در بیمارستان بستری می‌شوند به خصوص افرادی که در سنین بالای ۴۵ سال دچار بیماری‌های قلبی می‌شوند، به دیابت هم مبتلا هستند.

وی می‌افزاید: شاخص قند خون نشان‌دهنده وضعیت فرد از نظر ابتلا به دیابت است. اگر قند ناشتای فرد زیر ۱۰۰ باشد طبیعی است و قند خون فرد سالم دو ساعت بعد از ناشتا زیر ۱۴۰ است. اگر قند خون ناشتای فردی بالای ۱۲۶ و دو ساعت بعد از ناشتا بالای ۲۰۰ باشد این فرد مبتلا به دیابت است. در صورتی که قند خون ناشتای فرد بین ۱۰۰ تا ۱۲۶ و دو ساعت بعد از غذا تا ۲۰۰ باشد، این فرد PRE DIABET یا در مرحله پیش دیابت است.

به گفته رئیس انجمن دیابت ایران، علاوه بر عواملی مانند تغذیه نامناسب، کم‌تحرکی، آلودگی هوا، استرس و ژنتیک نیز در بروز بیماری دیابت نوع دو مؤثر است؛ به این معنا که اگر یکی از پدر و مادر به دیابت مبتلا باشد ۳۰ درصد احتمال دارد فرد در بزرگسالی به دیابت مبتلا شود و اگر هم پدر و هم مادر به دیابت مبتلا باشد ۵۰ درصد احتمال دارد این فرد در بزرگسالی به دیابت مبتلا شود، به همین علت در کشورهای پیشرفته این افراد را شناسایی و از سنین پایین با آزمایش میزان خطر را در این افراد بررسی می‌کنند و با آموزش به آنها یاد می‌دهند که چگونه از ابتلا به دیابت پیشگیری کنند. کشورهایی مانند آلمان توانسته‌اند با همین اقدام تا ۸۷ درصد در مراحل اولیه جلوی بروز دیابت را بگیرند.

دیابت نوع ۲ به کودکان ۱۱ ساله رسیده است

به گفته دکتر رجب، سن شروع دیابت در ایران حداقل ۱۰ سال پایین‌تر از کشوری مانند آلمان است، در ۳۰ یا ۴۰ سال قبل به ندرت بیماری دیابت نوع دو را در کودکان می‌دیدیم اما اکنون این بیماری در بین جوانان و نوجوانان و افراد حدود ۱۴ سال یا حتی ۱۱ سال هم دیده می‌شود. این وضعیت نشان می‌دهد واقعاً در پیشگیری از دیابت شکست خورده‌ایم و موفق نبوده‌ایم. متاسفانه فرهنگ پیشگیری از بیماری در کشور ما بسیار ضعیف است. هیچ اقدامی نمی‌کنیم و زمانی متوجه بیماری دیابت می‌شویم که عوارض شدید چشمی، نارسایی کلیه و زخم پای دیابتی بروز کرده است. نه مردم، نه پزشکان و نه سیاستگذاران وزارت بهداشت، نه بیمه‌ها و نه خیرین هیچ کدام برای پیشگیری از دیابت که هزینه‌های سنگین مالی را نیز به کشور تحمیل می‌کند، کاری نمی‌کنند، پیشگیری زمان‌بر است و متاسفانه همه دنبال کارهای زودبازده هستند.

دکتر رجب می‌گوید: به علت ضعف در پیشگیری از دیابت هر سال ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار نفر به آمار دیابتی‌های کشور اضافه می‌شود. عمده برنامه‌های وزارت بهداشت و توجه مردم و خیرین روی درمان است. در زمینه درمان البته اقدامات خوبی انجام شده، مراکز درمانی گسترش یافته‌اند، با وجود تحریم‌ها و با وجود کمبودهایی که ممکن است در مورد برخی داروها در کشور وجود داشته باشد اما در مجموع با توجه به تولید انسولین در کشور، این دارو در دسترس بیماران قرار دارد، حالا ممکن است یک برند خاص یا یک نوع انسولین جدید قلمی کمیاب باشد اما در مجموع مشکلی به معنای کمبود انسولین در کشور نداریم. انسولین مایع حیات بیماران دیابت است و اگر بیماران دیابتی حتی یک روز انسولین نداشته باشند، با خطر مرگ مواجه می‌شوند.او می‌افزاید: استرس و اضطراب یکی از عوامل مهم بروز دیابت و پیشرفت آن است و حتماً افراد در معرض دیابت و یا مبتلا به این بیماری باید تحت نظر روانپزشک و روانشناس باشند و از خدمات سلامت روان برخوردار باشند. اگر آموزش‌های پیشگیری از دیابت از سنین پایین در کشور فراگیر شود و خدمات سلامت روان نیز به صورت گسترده در کشور داشته باشیم، تا حد زیادی می‌توانیم در پیشگیری از دیابت موفق باشیم.

تحلیل این خبر را در صفحه اول بخوانید

رئیس مرکز امور اتباع و مهاجرین خارجی در سفر به شیراز خبر داد:

برنامه‌ریزی جدی برای کاهش جمعیت اتباع غیرمجاز در فارس

مشاور وزیر کشور و رئیس مرکز امور اتباع و مهاجرین خارجی در جریان سفر به شیراز و حضور در نشست کمیسیون امور داخلی و شوراهای مجلس به میزبانی استانداری فارس، عملکرد این استان را در سامان‌دهی اتباع موفق توصیف کرد.

به گزارش روزنامه طلوع به نقل از اداره کل روابط عمومی و امور بین‌الملل فارس، نادر یاراحمدی، با اشاره به نقش تاریخی این استان در میزبانی از پناهندگان و مهاجران گفت: استان فارس همواره در برخورد با اتباع، رویکردی انسانی و مسئولانه داشته است. در گذشته نیز شهرهایی مانند جهرم، میزبان پناهندگان عراقی بودند و امروز نیز این روحیه میزبانی در استان ادامه دارد.

وی با بیان اینکه بخش قابل توجهی از جمعیت مهاجران کشور در خارج از مهمان‌شهرها زندگی می‌کنند، اظهار داشت: از مجموع حدود پنج میلیون مهاجر، پناهنده و آواره در کشور، تنها ۳۳ هزار نفر در مهمان‌شهرها سکونت دارند که حدود ۷۰۰ نفر از آنان در مهمان‌شهر سروستان حضور دارند؛ با این حال، کمک‌های بین‌المللی برای پشتیبانی از این افراد بسیار محدود است.

یاراحمدی با اشاره به محدودیت منابع بین‌المللی افزود: لازم است با همراهی دستگاه‌های ملی و استانی و از طریق تعامل با سازمان‌های بین‌المللی، تلاش بیشتری برای تأمین هزینه‌ها و ارتقای شرایط خدمات‌رسانی به مهاجران انجام شود.مشاور وزیر کشور در ادامه از عملکرد مثبت فارس در مدیریت

اتباع خارجی خبر داد و گفت: در یک سال گذشته، ۷۲ هزار نفر از اتباع غیرمجاز از استان فارس طرد شده‌اند و در حال حاضر حدود ۱۴۰ هزار نفر اتباع مجاز در این استان سکونت دارند. این آمار نشان می‌دهد سهم فارس از میانگین کشوری مهاجران که ۶ و ۶ دهم درصد بود، اکنون به حدود ۵ درصد رسیده است.یاراحمدی با بیان اینکه روند سامان‌دهی در فارس رضایت‌بخش است، خاطرنشان کرد: در صورت تداوم همین سیاست‌ها و همکاری میان دستگاه‌های ذی‌ربط، دستیابی به چشم‌انداز کاهش حضور اتباع غیرمجاز به زیر ۳ درصد در استان فارس کاملاً امکان‌پذیر است.

وی از همراهی کمیسیون شوراهای مجلس، استانداری فارس و نمایندگان مردم در مجلس برای پیگیری مسائل حوزه مهاجران قدردانی کرد و گفت: حضور اعضای کمیسیون در استان و مشاهده مستقیم شرایط، فرصت مغتنمی برای طرح دقیق‌تر مشکلات و برنامه‌ریزی‌های مشترک در این حوزه فراهم کرده است.

هشدار نسبت به پایین آمدن سن اعتیاد

« نه گفتن» را به نوجوانان بیاموزیم

«سن اعتیاد کاهش یافته است» جمله‌ای که بارها مسئولان ذیربط به آن اذعان داشته‌اند اما لازم نیست که حتماً هم مسئولان بگویند، چون مشاهده دانش آموزان سیگار به دست یا رواج اصطلاحاتی مانند «چت کردن» یا «های شدن» بین کودکان در مدارس نشان از وقوع اتفاقات زیرپوستی در حوزه اعتیاد نوجوانان دارد، اتفاقی که فقط برای درمانش تلاش دارند و متاسفانه استراتژی‌های پیشگیرانه مغفول مانده است.

گروه جامعه ایرنا، گل، ماشروم، کانابیس و ده‌ها ماده دیگر با اسامی خوش آب و رنگ در دل نوجوانان جا خوش می‌کنند و متاسفانه اوضاع طوری شده که آشنایی با این مواد، ژست داشتن دانش بیشتر و باکلاس تر بودن و حتی روشنفکری را به نوجوانان القا می‌کند، آهنگ‌های رپ نیز که طرفداران زیادی بین نوجوانان دارد پر است از اصطلاحات دنیای اعتیاد، پر از علف و الکل! از سوی دیگر سال‌هاست که دستگاه‌های مختلف برای درمان معتادان برنامه‌های متعدد اجرا می‌کنند از مرکز و کمپ ترک اعتیاد گرفته تا کلینیک‌های تخصصی، در حالیکه پرداختن به راه‌های پیشگیری به محاق فراموشی سپرده شده است.

در حقیقت جامعه ما بیشتر به خاموش کردن شعله‌های اعتیاد مشغول است تا بستن منبع آتش آن، اعتیاد همچنان قربانی می‌گیرد و سن مصرف پایین‌تر می‌رود.

اقدامات پیشگیرانه از اعتیاد، فرآیندی است که تلاش می‌کند از رو آوردن به مصرف مواد مخدر و محرک جلوگیری شود که این تلاش‌های پیشگیرانه ممکن است یا بر فرد یا بر محیط اطراف او متمرکز باشد، به عبارت دیگر اقدامات پیشگیرانه برای جلوگیری از به دام افتادن در تله اعتیاد انجام می‌شود.

آمارها درباره سن آغاز اعتیاد چه می‌گویند؟

سنین مختلفی برای آغاز اعتیاد از سوی خبرگزاری‌ها و سایت‌های مختلف بیان شده است از ۲۴ سال و حتی از ۱۰ سال! آماری که متاسفانه هیچکدام مورد مطالعه قرار نگرفته‌اند اما مسئله این است که اعتیاد در هر سنی خانمانسوز است و باید جلوی آن گرفته شود.

معاون پیشگیری و بازتوانی اعتیاد مرکز فوریت‌های اجتماعی سازمان بهزیستی کشور در این زمینه به خبرنگار ایرنا گفت: طی سالیان اخیر گزارش رسمی و معتبری مبنی بر کاهش سن اعتیاد منتشر نشده است؛ با این حال، با توجه به برخی عوامل محیطی از جمله گسترش شبکه‌های اجتماعی و دسترسی به سایت‌ها و صفحات مجازی با تبلیغات دروغین مصرف مواد و تغییر الگوهای مصرف و دسترسی آسان‌تر به مواد، احتمال کاهش سن شروع مصرف در برخی گروه‌ها دور از واقعیت نیست.

نورالدین فائقی افزود: البته تعیین دقیق میانگین سن اعتیاد نیازمند پژوهش‌های علمی و داده‌های ملی است که سازمان بهزیستی در همکاری با ستاد و مراکز تحقیقاتی پیگیر آن است.

مهم‌ترین دلایل گرایش زودهنگام به مصرف مواد چیست؟

معاون پیشگیری و بازتوانی اعتیاد مرکز فوریت‌های اجتماعی سازمان بهزیستی کشور، مهم‌ترین دلایل گرایش زودهنگام به مصرف مواد را در مجموعه‌ای از عوامل خانوادگی، اجتماعی و محیطی از جمله ضعف نظارت خانواده، فشار همسالان و نبود مهارت‌های مقابله‌ای در نوجوانان می‌داند.فائقی افزود: مطالعات درباره آگاهی نوجوانان از خطرات مواد مخدر نشان می‌دهد که سطح آگاهی عمومی افزایش یافته اما هنوز درک خطر و مهارت «نه گفتن» در بسیاری از نوجوانان کافی نیست؛ به همین دلیل بهزیستی بر آموزش مهارت‌های زندگی، تصمیم‌گیری و مقابله با فشار همسالان تاکید دارد.

به گفته وی، در حال حاضر مواد دخانی و سیگارهای الکترونیکی و در مراحل بعد، گل (ماری‌جوانا) از جمله مواد پرخطر و پرمصرف در میان نوجوانان محسوب می‌شوند که دروازه ورود به سایر مواد اعتیادآور است.

وی ادامه داد: توصیه می‌شود آموزش‌های پیشگیری از اعتیاد از سنین دبستان (۱۰ تا ۱۲ سالگی) آغاز شود، زیرا در این سن، شکل‌گیری نگرش‌ها و رفتارهای پرخطر قابل پیشگیری‌تر است، مؤثرترین شیوه‌های آموزش، آموزش‌های مهارت‌محور و تعاملی است، نه صرفاً هشداردهنده؛ مانند آموزش مهارت‌های ارتباطی، تاب‌آوری، مدیریت هیجان و نه گفتن به پیشنهاد مصرف.

اهم برنامه‌های پیشگیرانه بهزیستی برای نوجوانان چیست؟

بی‌توجهی به اقدامات پیشگیرانه از اعتیاد در ایران حاصل ترکیبی از عوامل ساختاری، فرهنگی و اقتصادی طی سال‌های گذشته بوده، سال‌هایی که سیاست‌ها بیشتر بر درمان معتادان معطوف بوده است چون نتایج آن سریع‌تر دیده می‌شود در حالیکه پیشگیری، کاری بلندمدت است و نتایج آن قابل اندازه‌گیری نیست.

ضعف آموزش و آگاهی رسانی عمومی، کم‌توجهی به نیازهای جدید نوجوانان با توجه به دنیای دیجیتال، ضعف آموزش و اطلاع رسانی، مشکلات اجتماعی و اقتصادی، عدم هماهنگی بین دستگاه‌های مسئول در این زمینه و از همه مهمتر کمبود بودجه و منابع، اقدامات پیشگیرانه را هر بار به بن بست رسانده است، موضوع مهم دیگر درباره پیشگیری از اعتیاد، برنامه‌هایی است که باید برای کودکان و نوجوانان در این حوزه اجرا شود.

معاون پیشگیری از اعتیاد سازمان بهزیستی درباره پیشگیری از اعتیاد گفت: متولی اصلی آموزش و پیشگیری در محیط‌های آموزشی، وزارت آموزش و پرورش است. با این حال، سازمان بهزیستی کشور نیز در چارچوب مأموریت‌های خود و در قالب طرح‌ها و برنامه‌های مکمل، به‌ویژه برای گروه‌های در معرض خطر، اقدامات متعددی را اجرا می‌کند.

فائقی افزود: یکی از برنامه‌های بهزیستی در این حوزه، طرح «پازک» (پیشگیری از اعتیاد در زنان و کودکان در معرض خطر) است که هدف آن افزایش آگاهی، مهارت‌های زندگی و تاب‌آوری اجتماعی در کودکان، نوجوانان و خانواده‌های آسیب‌پذیر است، این برنامه در مناطق دارای آسیب‌های اجتماعی و محلات هدف خدمات اجتماعی اجرا می‌شود.

وی اضافه کرد: برنامه‌های پیشگیرانه بهزیستی عمدتاً در مناطق آسیب‌پذیر شهری و حاشیه‌نشین و استان‌هایی با نرخ بالاتر آسیب‌های اجتماعی اجرا می‌شود؛ البته هدف بهزیستی گسترش این برنامه‌ها در تمامی استان‌ها با همکاری دستگاه‌های همکار است، همچنین بهزیستی، شبکه گسترده‌ای از مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی را در سراسر کشور راه‌اندازی کرده که خدمات تخصصی در زمینه‌های مختلف از جمله پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و رفتارهای پرخطر نوجوانان ارائه می‌دهند.

فائقی گفت: خط تلفن ۱۴۸۰ (صدای مشاور) به صورت ۲۴ ساعته پاسخگوی کودکان، نوجوانان و خانواده‌هاست و خدمات مشاوره‌ای رایگان در زمینه مسائل روانی، تربیتی و اجتماعی ارائه می‌دهد، این مراکز با بهره‌گیری از کارشناسان آموزش‌دیده و دارای مجوز رسمی از سازمان بهزیستی فعالیت می‌کنند، بنابراین قابل اعتماد و دسترس‌پذیر برای عموم مردم هستند.